

Van de redactie

In de nieuwsbrief van juni jl. waren we nog redelijk positief gestemd over hervatting van de reguliere activiteiten van het netwerk, omdat de besmettingen, opnames en overlijdens ten gevolge van COVID-19 leken af te vlakken.

Inmiddels weten we dat dit virus zich niet zo maar laat indammen, en lijken er toch steeds weer en meer mensen besmet te raken. Het advies van de regering is daarom nog altijd onveranderd: zo veel mogelijk thuis te werken en 1,5 meter afstand te houden.

Helaas betekent dit beleid een behoorlijke beperking voor (een deel van) onze netwerkactiviteiten. In deze nieuwsbrief praten wij u daarover bij. Wij wensen u veel leesplezier en hopen dat u de komende herfstperiode gezond blijft!

ACTIVITEITENPLAN Netwerk 2020 + 2021

In deze Nieuwsbrief

pg. onderwerp

1. Van de redactie.
1. Activiteitenplan 2020 en 2021
2. Centrum voor Levensvragen Oostelijk Zuid-Limburg 2021
3. Cursus omgaan met zingevingsvragen 2020 en 2021
3. Brochure beslissingen bij het Levenseinde
4. Filmclub Palliatieve Zorg Parkstad 2020
4. Bedsidesingers Zuid-Limburg
5. Subcutane infuuszorg in de palliatieve fase
5. Parkstad Gezondheidsbeurs 2020
6. Gesprekshulp behandelbeperkingen in Coronatijd
6. Colofon

Het Netwerk Palliatieve Zorg heeft van overheidswege 4 kerntaken toegewezen gekregen, te weten:

- A. het signaleren en analyseren van knelpunten in de palliatieve zorg
- B. het coördineren van onderlinge samenwerking in de regio op het gebied van palliatieve zorg
- C. het faciliteren van kwaliteitsbevordering in de palliatieve zorg
- D. (netwerk)leden en burgers informeren over (de mogelijkheden van) palliatieve zorg in de regio

In een jaarlijks activiteitenplan beschrijft het netwerk PZ OZL op welke wijze zij vorm geeft aan deze taken.

Deze maand bespreekt de kerngroep van het netwerk de Activiteitenplannen voor 2020 en 2021. Naast voortzetting van de huidige activiteiten van het netwerk, sommige in een andere vorm vanwege COVID-19, willen we voor 2021 vooral insteken op de ontwikkeling van een nieuwe netwerk-governance, teneinde het netwerk toekomstbestendig te maken conform de eisen van de Denktank palliatieve Zorg en het ministerie van VWS.

In de nieuwsbrief van december zullen we nader ingaan op de plannen voor 2021.

2020 zou een spannend jaar worden voor de Centra voor Levensvragen, aangezien eind dit jaar de subsidieregeling zou eindigen. Vanwege de COVID-19-pandemie heeft het ministerie in de zomermaanden echter besloten om de subsidieregeling voor de Centra voor Levensvragen tot eind 2021 te laten voortbestaan. Ondertussen beraadt men zich landelijk op de wijze waarop de Centra na 2021 gefinancierd kunnen worden en ingebed gaan worden in de regio's.

Centrum voor Levensvragen in 2021

Folders beschikbaar

Het Centrum voor Levensvragen in OZL heeft twee folders beschikbaar om het werk onder de aandacht te brengen van zorgverleners én potentiële zorgvragers. Beide folders gaan in op wat levensvragen zijn en op de manier waarop men in contact kan komen met een geestelijk begeleider van het Centrum. Ze kunnen worden ingezien via onze website: <https://www.palliatievezorglimburg.nl/Pati%C3%ABnten-en-naasten/Centrum-voor-Levensvragen>

Centrum voor Levensvragen Oostelijk Zuid-Limburg

aanbod

Het Centrum biedt mensen de mogelijkheid om in gesprek te gaan over wat hen bezig houdt op het gebied van zingeving en levensvragen. Het Centrum heeft hiervoor geestelijk verzorgers beschikbaar.

voor wie?

Het Centrum is er voor:

- mensen in de palliatieve fase die thuis wonen
- én/of 50 jaar of ouder zijn
- én/of hun familie/naasten en nabestaande(n).

zingevings- en levensvragen

Zingeving- en levensvragen kunnen in alle fasen van het leven een rol spelen. Maar ze treden nadrukkelijk op de voorgrond bij ervaringen met (ernstige) ziekte(n) en eindigheid.

zoals...

Te denken valt aan vragen en gevoelens als:

- ik heb het gevoel dat ik mijn naaste(n) steeds meer tot last ben
- is mijn leven zinvol en van betekenis geweest?

[Lees verder >>](#)

U kunt de papieren versie van de folders ook (gratis!) opvragen via het mailadres spirit@palliatievezorg-ozl.nl. Geeft u daarbij s.v.p. aan welke versie van de folder u wilt ontvangen (zorgverlener of zorgvrager), hoeveel exemplaren en vermeld ook even *naam, adres en woonplaats*, zodat wij de folder toe kunnen sturen.

N.B. voor zorgverleners: de folders zijn ook beschikbaar in de app PalliArts (kies na opstarten voor regio Oostelijk Zuid-Limburg), onder het tabblad 'Voorlichtingsfolders'. Handig voor als u een cliënt wilt wijzen op deze vorm van begeleiding: de folders zijn digitaal door te sturen!

Aanmelden voor gesprek

Aanmelden voor begeleidingsgesprekken kan via het mailadres spirit@palliatievezorg-ozl.nl.

CURSUS Zingevingsvragen voor cliënten

De cursus omgaan met zingevingsvragen die net gestart was toen de COVID-19-maatregelen van kracht werden, gaat in het najaar van 2020 op herhaling, mits de versoepeling wordt teruggedraaid. Alle deelnemers zijn hierover inmiddels geïnformeerd.

Het netwerk is voornemen om in 2021 de cursus wederom aan te bieden. Heb je interesse in deelname aan de cursus(sen) in 2021? Laat het ons alvast weten via via mail spirit@palliatievezorg-ozl.nl. Zodra er data bekend zijn, ontvang je bericht. De cursussen zullen plaatsvinden in het voor- en het najaar. Er kunnen per cursus maximaal 12 personen deelnemen, en hiervoor geldt: VOL = VOL. De kosten voor deelname aan deze cursus van 3 dagdelen bedragen €80,- per persoon. Wil je meer weten over de cursusinhoud? Vraag de folder op via bovengenoemd mailadres en we sturen hem je toe!

HEBT U DE BROCHURE AL VOOR UW CLIËNTEN?

Beslissingen bij het Levenseinde

Sinds 2012 hebben 7500 brochures 'Beslissingen bij het levenseinde' hun weg gevonden naar thuiswonende cliënten en cliënten in verpleeg- en verzorgingshuizen in heel Limburg. Nu waren we toe aan de 3e herdruk!

De brochure is bedoeld voor zorgvragers en gaat in eenvoudige taal in op vier veel voorkomende behandelopties wanneer het einde van het leven in zicht is:

- niet-reanimeren
- afzien van (verder) behandelen (zogeheten abtinerend beleid)
- palliatieve sedatie
- euthanasie

Alle netwerkregio's beschikken sinds april jl. over een voorraad van deze brochures, die gratis te bestellen zijn via het mailadres van de coördinator van de betreffende regio. Voor Parkstad mailt u naar info@palliatievezorg-ozl.nl. Vermeld daarbij: uw naam, (post)adres en het aantal brochures dat u wenst te ontvangen.

FILMCLUB Palliatieve Zorg Parkstad

Met pijn in ons hart hebben we moeten besluiten om ook de filmavond van september niet door te laten gaan.

Vanwege de maatregelen in verband met de COVID-19-pandemie is het nog steeds niet goed mogelijk om de filmavonden van de Filmclub Palliatieve Zorg Parkstad vorm te geven zoals we dat zouden willen.

Met name het stukje ontmoeting, een van de belangrijkste doelstellingen van de filmavond, is bijna niet mogelijk met de huidige regels.

We blijven echter als netwerk in gesprek met Filmhuis de Spiegel om te kijken of we de filmavond op een ander moment alsnog door kunnen laten gaan.

Via onze reguliere media, zoals de Facebookpagina's van PalliatieveZorgLimburg en Filmhuis de Spiegel houden wij u op de hoogte!

BEDSIDE SINGERS Zuid-Limburg

Nadat de bedsidesingers Zuid-Limburg voor de eerste keer een herdenkingsdienst mochten opluisteren op 19 februari jl. in hospice Bronnerhof in Born, gingen als gevolg van COVID-19 de geplande optredens in de Vlinderhof in Kerkrade en Bronnerhof in Born in maart helaas niet door. Niet veel later vielen zelfs de repetities stil, omdat zingen een (te) grote bron van infectie bleek te zijn.

Om de stemmen toch enigszins in vorm te houden, is er in de zomermaanden een aantal keren digitaal gerepeteerd. Ondertussen was de repetitieruimte waarvan voorheen fysiek gebruik gemaakt werd niet meer beschikbaar vanwege sloop, en moest de stuurgroep op zoek naar vervangende repetitieruimte. Die was snel gevonden in één van de verpleeghuizen van Zuyderland en daar zou vanaf begin september geheel coronaproef weer gerepeteerd gaan worden... Helaas ging dat feestje op het laatste moment opnieuw als gevolg van corona niet door.

Door snel schakelen is het nu toch gelukt om een ruimte te vinden waar coronaproef en volgens de regels van Koornetwerk Nederland gerepeteerd kan worden. Volgende stap van de stuurgroep wordt het onderzoeken of en op welke wijze het zingen aan het bed en het opluisteren van herdenkingsdiensten vorm kan gaan krijgen de komende maanden. Ondertussen repeteren de bedsidesingers Zuid-Limburg verder, zodat zij er klaar voor zijn zodra het weer mag!

De bedsidesingers komen met een kleine groep van drie-zes zangers langs in het hospice, in het verpleeghuis, ziekenhuis of thuis. Zittend rond het bed zingen zij eenvoudige liedjes in allerlei talen en uit allerlei muzikale en spirituele tradities. De melodieën gaan over verbinding, vertrouwen en loslaten.

Ook is het mogelijk om met een kleine groep een herdenkingsdienst op te luisteren. Er zijn geen kosten verbonden aan bedsidesinging of het opluisteren van herdenkingsdiensten, maar een donatie is van harte welkom.

SUBCUTANE INFUUSZORG in de palliatieve fase

Zorgverleners in Parkstad vinden het belangrijk dat thuisverblijvende cliënten in de palliatieve fase in geval van acute symptomen (zoals pijn) als gevolg van de ongeneeslijke ziekte binnen 4 uur toegang krijgen tot adequate pijn- en symptoombestrijding.

Daartoe zijn reeds in 2005 afspraken gemaakt tussen huisartsen, thuiszorgorganisaties en apothekers in de regio, die zijn vastgelegd in de procedure subcutane infuuszorg in de palliatieve fase Oostelijk Zuid-Limburg.

De procedure is voor zorgverleners terug te vinden in de app PalliArts, onder het tabblad checklist.

Consultatie en advies nodig?

Huisartsen in de regio kunnen voorafgaand aan de subcutane infuuszorg voor consultatie en advies sinds een tijdje terecht bij de regionale palliatief deskundigen van het Transmuraal Palliatief Adviesteam regio Zuyderland. Dit Team is telefonisch te bereiken via het nummer 088 459 80 08.

Procedure subcutane infuuszorg in de palliatieve fase Oostelijk Zuid-Limburg	
	
Voor consultatie en advies <ul style="list-style-type: none">• Transmuraal Palliatief Adviesteam: tel. (088) 459 80 08.• Regionaal Consultatieteam Midden- & Zuid-Limburg: tel. (0900) 72 55 486.	
Acties Arts	Acties Verpleegkundige
1. Indicatie stellen voor subcutane infuuszorg.	
2. Contact opnemen met thuiszorgorganisatie van cliënt over aansluiten subcutaan infuus.	Starten aanvraag infuuszorg.
3. Medicatie opstarten door het geven van een bolus. Gezamenlijk afspraken maken over uit te voeren handeling en tijdstip van aansluiten. Bij sedatie is de (huis)arts altijd aanwezig.	
4. Invullen: <ul style="list-style-type: none">• Uitvoeringsverzoek, voorzien van handtekening.• Recept voor medicatie, doorgeven aan apotheek.• Zorgverzekeraar en polisnummer.• Zorgdossier.	Controleren <ul style="list-style-type: none">• Of uitvoeringsverzoek is ingevuld.Ophalen:<ul style="list-style-type: none">• Pomp (bij eigen organisatie).
5. Regelen: <ul style="list-style-type: none">• Medicatie tijdig aanwezig bij cliënt. (in overleg met familie/mantelzorg en apotheek).	Contact met apotheek <ul style="list-style-type: none">• voor bestellen en afstemmen medicatie.
6.	Starten met infuuszorg.

Procedure subcutane infuuszorg in de palliatieve fase Oostelijk Zuid-Limburg	
	
Thuiszorgorganisaties voor subcutane infuuszorg in Oostelijk Zuid-Limburg	
Meander Team High-Care	tel. (045) 5616123
Cicero Thuis	tel. (088) 943 69 50
Privazorg Maas en Heide	tel. (046) 711 17 04
<small>N.B.: Indien bij de cliënt een andere thuiszorgorganisatie aanwezig is, stem dan af of die de subcutane infuuszorg kan leveren. Zoniet: neem dan contact op met één van bovenstaande organisaties.</small>	
<small>Versie juli 2020</small>	

PARKSTAD GEZONDHEIDSBEURS 2020 verplaatst naar 2021

**Parkstad
Gezondheidsbeurs**
dé gezondheidsbeurs voor jong en oud!

Dit jaar zou het netwerk Palliatieve Zorg OZL voor de 5e keer deelnemen aan de Parkstad Gezondheidsbeurs op 7 november in het Parkstad Limburg stadion. We hadden de plannen al gereed om palliatieve zorg op een toegankelijke manier onder de aandacht te brengen bij de bezoekers van de Beurs; we hadden er zin in!

Helaas goit ook hier COVID-19 roet in het eten: de organisatoren hebben onlangs besloten dat de editie van 2020 onvoldoende coronaproof zou zijn.

De Parkstad Gezondheidsbeurs 2020 wordt verplaatst naar 6 november 2021. En dan zijn we gewoon weer van de partij!

GESPRESKSHULP BEHANDELINGSGREZEN in coronatijd

Zorgverleners doen er alles aan om COVID-19 patiënten beter te maken. Helaas lukt dat niet altijd en met name bij kwetsbare ouderen is er geen garantie dat een behandeling helpt. In sommige gevallen kan de IC-opname, en eventuele beademing of reanimatie zelfs een negatief effect hebben. Het is daarom belangrijk dat patiënten vóór het starten van een behandeling nadenken over de opties en beperkingen van een behandeling. Eventuele kortademigheid, maar ook emoties en beperkte tijd maken gespreksvoering en besluitvorming complex.

Om patiënten en zorgverleners hierin te ondersteunen is de gesprekshulp 'Behandelgrenzen' ontwikkeld. Met de gesprekshulp krijgen patiënten medisch inhoudelijke informatie over de voordelen, nadelen en resultaten van behandelopties als ze met het coronavirus besmet zijn. Maar het helpt ze ook meer inzicht te krijgen in de eigen voorkeuren. Alles om ervoor te zorgen dat de patiënt goed voorbereid is op het gesprek met de zorgverlener om samen tot de juiste keuze te komen. Het is zaak om die gesprekken tijdig te voeren.

*'Ik wist niet dat de gevolgen van corona zo heftig konden zijn voor iemand met mijn klachten en van mijn leeftijd. Nu wil ik me palliatief laten behandelen mocht ik ziek worden van dit virus'.
Hartfalenpatiënte (85), naam bij de redactie bekend.*

De inhoud van de gesprekshulp is gebaseerd op de wensen en behoeften van artsen werkzaam op de afdelingen geriatrie, interne geneeskunde, SEH en Intensive Care. De gesprekshulp is mede tot stand gekomen met steun van Coöperatie VGZ.

Gesprekshulp in PalliArts

Uiteraard is de gesprekshulp ook uitermate geschikt om te gebruiken bij de reguliere (palliatieve) zorg! Daarom heeft het Netwerk Palliatieve Zorg OZL onlangs besloten de gesprekshulp op te nemen in de app PalliArts. Deze is te vinden onder 'Voorlichtingsfolders'. Via de deelfunctie in de app. kun je het document gemakkelijk delen met anderen.

Downloaden van de gesprekshulp kan ook via de link: https://www.asz.nl/specialismen/spoedeisende_hulp/folders/27581/

Colofon

UITGAVE © Netwerk Palliatieve Zorg OZL.
Postbus 149, 6440 AC Brunssum.
T: 06 57 31 66 97.
E: info@palliatievezorg-ozl.nl
W: www.palliatievezorglimburg.nl
F: www.facebook.com/palliatievezorglimburg
Redactie: Jolanda Timmermans-Joosten,
Hein Berendsen (HBPR).
Foto's: Pixabay, Meike Timmermans.
Productie: Hein Berendsen [www.hbpr.nl]